

Телегіна С. В., аспірант (Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне)

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

В сучасних соціально-економічних умовах нашої держави, в світових процесах глобалізації, інформатизації освіта і підготовка адекватних сьогоденню освітянських кадрів виходить на новий рівень. На дотримання вимог сучасного часу, викладач вищої школи повинен не тільки мати і передавати знання, уміння і навички, але також володіти інноваційними технологіями, мати здатність до інновацій. Розробка нових підходів до педагогічної освіти та тенденцій її розвитку є провідною задачею сьогодення. В центрі освітньої підготовки спеціаліста повинні бути інноваційні процеси, які поєднують навчання, використання і розвиток педагогічних інновацій.

Протягом останнього десятиліття інноваційні процеси у сфері освіти були предметом досліджень багатьох вчених, таких як В. І. Бондарь, Н. В. Гузій, О. А. Дубасенюк, І. А. Зязюн, О. А. Лавріненко, С. І. Сисоєва та ін. У творах ці вчені розкриваються загальні аспекти підготовки студентів до інновацій.

Інноваційна діяльність викладача вищої школи є, на нашу думку, віддзеркаленням сучасних змін у тенденціях та закономірностях розвитку освіти в Україні. Незважаючи на активізацію зусиль науковців, спрямованих на вивчення окремих складових інноваційної діяльності викладача вищої школи, комплексне дослідження щодо формування готовності до створення та використання інновацій ще не здійснено. Аналіз наукових праць та дисертацій свідчить, що без наукового обґрунтування структури інноваційної діяльності викладача вищої школи система професійно-педагогічної підготовки в умовах магістратури не відповідає сучасним темпам розвитку національної освіти України. Важливість вирішення окресленої проблеми зумовлюється загостренням низки суперечностей, які характеризують сучасний простір вищої освіти в Україні в контексті підготовки викладачів вищого навчального закладу:

– між вимогами законодавства, згідно якого майбутній педагог вищої школи повинен здобути спеціальну професійну психолого-педагогічну освіту, та відсутністю науково обґрунтованої системи такої підготовки;

– між запитом суспільства на педагога вищого навчального закладу здатного до інноваційної діяльності й невизначеністю змісту та структури, не розробленістю відповідних методичних засад забезпечення окресленого процесу;

– між утвердженням компетентнісного підходу в підготовці викладачів вищого навчального закладу, що забезпечувало б успішну самореалізацію викладача як педагога-професіонала та переважанням

підходу до визначення змісту, форм і методів його підготовки, що передбачає накопичення певних знань, умінь і навичок.

Сутність інноваційної діяльності полягає в оновленні педагогічного процесу, внесенні нововведень в традиційну систему, що передбачає найвищий ступінь педагогічної творчості, адже існує тенденція професійно-особистісного розвитку педагога: чим вища схильність до втілення інновацій, тим вищий рівень творчості в його діяльності [2, с. 110].

Низький рівень готовності майбутніх викладачів до інноваційної діяльності є, на нашу думку, найголовнішою проблемою загально педагогічної та фахової підготовки, оскільки здатність до інноваційної діяльності сучасних педагогічних кадрів є одним з вирішальних факторів якості навчально-виховного процесу. На нашу думку, ефективність формування готовності до інноваційної діяльності майбутнього викладача вищого навчального закладу буде здійснено за таких умов: усвідомлення магістрантами значущості та сутності інноваційної діяльності; створення інноваційного навчального середовища у магістратурі; включення майбутніх викладачів вищого навчального закладу у інноваційну навчальну діяльність за допомогою створеної технології інноваційної компетентності; підготовка відповідного методичного забезпечення.

І. Алексєнко визначає теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інновацій. Такі умови були описані як методичне забезпечення, орієнтацію та мотивації студентів на потреби. Аналіз теоретичних джерел показав проблеми підготовки викладачів до інновацій.

Інноваційна діяльність потрібна починатись з фундаментальних досліджень, тобто з розроблення гіпотез, концепцій, теорій у конкретних сферах наукової діяльності, які є основою для створених нововведень. Проблема формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх викладачів ВНЗ у навчальному процесі в магістратурі ще не стала предметом окремого вивчення. У педагогіці відсутні системні дослідження, присвячені забезпеченню такого процесу (не розроблено технологію формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх викладачів ВНЗ; не визначено можливості змісту дисциплін, форм організації і засобів навчання для цілеспрямованого формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх викладачів вищого навчального закладу в магістратурі).

Об'єкт пізнання при системному підході може відноситися або до сфери структури системного об'єкту, або до сфери його поведінки (або до зв'язку, єдності поведінки і структури). Предметом пізнання може бути як структура, так і рух, поведінка об'єкту вивчення.

Один і той же системний об'єкт може бути розглянутий з різних сторін, він допускає безліч підстав, системоутворюючих чиників. В якості

такого чинника може бути використана історичність, цільова установка, логічні стосунки і зв'язки.

Системне уявлення про об'єкти дозволяє:

1. Представити об'єкт, що вивчається, як систему, тобто як деяка єдність, утворена певного сорту елементами + що зв'язують їх в ціле деякими стосунками (у окремому випадку - взаємодіями) + що обмежують ці стосунки умовами. Представлення об'єктів, що вивчаються, як систем і вивід на цій основі їх цілісних властивостей є першим і основним завданням і першими основною методологічною вимогою загальної теорії систем. Коротко його можна виразити у вигляді вимоги вивчати об'єкти як системи;

2. Отримати систему об'єктів даного роду, тобто систему як класифікацію. Побудова системи як класифікації. послідовне витягання наступних з такої побудови тверджень є другою основною вимогою загальної теорії систем. Коротко його можна виразити у вигляді вимоги вивчати систему як класифікацію;

3. Робити передбачення і відкриття. Відсутність елементів в системі є підставою для їх пошуку;

4. Встановити зв'язки системи класифікації з іншими системами, тобто використовувати аналогію при вивченні різних систем;

5. Вирішувати завдання і пояснювати явища;

6. Виявляти і виправляти помилки, допущені при безсистемному дослідженні об'єктів.

А щоб оцінити ефективність інноваційної діяльності викладача вищої школи необхідні способи, методи та показники.

Проаналізувавши останні наукові дослідження ми прийшли до висновку, що інноваційна діяльність викладача вищої школи - це комплекс практичних дій, спрямованих на використання науково-технічних результатів в навчальному процесі, для отримання нових або поліпшення існуючих технологій, методів навчання та виховання.

1. Матіюк І. О. Інновації в творчій діяльності педагога / І. О. Матіюк // Проблеми сучасної пед. освіти : зб. наук. праць. – К., 2003. – Вип. 5. – С. 110-120. **2.** Євсюков О. Ф. Формування освітньої компетентності учасників відкритої інноваційної системи України / О. Ф. Євсюков // Новий колегіум: зб.наук.праць.- Х., 2013. – Вип.1(70)- С. 25.